

entes, subiectum res omnes, non quatenus res sunt, sed quatenus secundis notionibus substant, ijs videlicet, quæ cognitioni nostræ ad veritatem adipiscendam inserviunt; statuere audent: perperam tamen statuunt; quia reliquæ Artes Dicendi similiter secundas notiones, cognitionis ac veritatis causa habent, rebusq; imponunt.

XXXI.

Deinde habet quidem Logica secundas, & omnium generalissimas notiones, quæ substant sive subiiciuntur physicis, ethicis, & alijs rebus; quarum tamen propria noëmata manent à Logicis noëmatis distincta: Si verò illud subst. re est ijs in Logica essentia stare, quali etiã penicillo categoriæ colorantur) certè Rationis, & Rerum Verborumq; entia & noëmata in unam Logicen cumulant; quod sanè absurdum & monstruosum.

XXXII.

Neq; verò omninò approbamus eorum sententiam, qui acriter affirmant, Rationem, seu Intellectum esse Logices objectum proprium & internum: sed potius distinguendum esse statuimus: quia mens & intellectus noster, quatenus consideratur secundum essentiam & qualitates suas, est pars objecti Physici: quatenus autem accidentaliter consideratur, tanquam rude quid & expoliendum, eatenus est commune subiectum omnium scientiarum & artium. Huic enim præcepta & regula omnium artium per sensus & memoriam insinuantur.

XXXIII.

Atq; hæc de Logica subiecto: restat Finis. Quia verò erroris genitrix esse solet æquivocatio; antequam de fine Logices nostram sententiam exponamus, haud alienum esse à proposito nostro iudicamus; s; breviter, quid verè dicatur in Logice finis, & quomodo vox hæc ab alijs etiam usurpetur, præmittamus.

XXXIV.

Finis vox propriè sumitur in Logice I. pro principio causante, seu constitutivo, & rem finitam, vel ex causis effectam perficiente. P. Ramus 1. lib. Dial. c. 8. Casus Instit. Dial. pag. 309. Ut autem hic Finis Efficiente, Materia, & Forma est posterior: ita prior est effecto, & eius usu, neq; cum eo confundi poterit; Vnde etiam Philip. inter causam finalem & finem lib. 4. Dial. de Ca. Finali. optimè distingvit. Et I. Deinde finis usurpatur pro eo, quod ab aliquo expetitur, & in quo postquam